

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

KRASOVÉ JEVY

PROJEKT EU PENÍZE ŠKOLÁM

**OPERAČNÍ PROGRAM
VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST**

VY_52_INOVACE_287
VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A PŘÍRODA
VZDĚLÁVACÍ OBOR: PŘÍRODOPIS
ROČNÍK: 9

KRASOVÉ JEVY

VZNIK KRASOVÝCH JEVŮ

UHLIČITAN VÁPENATÝ JE NEROZPUSTNÝ VE VODĚ. POKUD JE VE VODĚ ROZPUŠTĚN **OXID UHLIČITÝ**, DOCHÁZÍ K PŘEMĚNĚ NA ROZPUSTNÝ **HYDROGENUHLIČITAN VÁPENATÝ**

VZNIKLÝ ROZTOK HYDROGENUHLIČITANU PO MALÝCH KAPKÁCH ROZPUŠTÍ VÁPENCOVOU SKÁLU

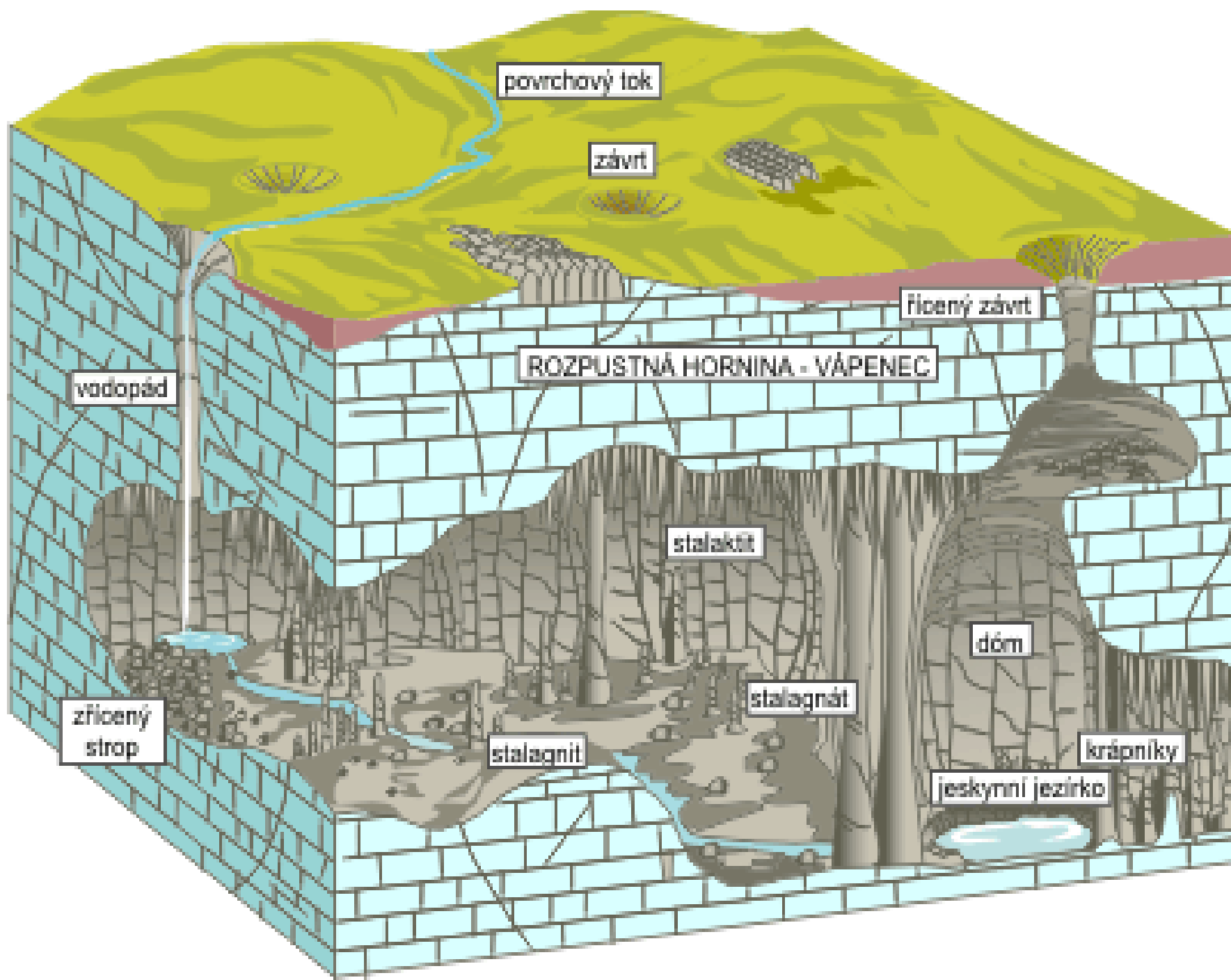
PŘI DOPADU SE Z NĚHO UVOLŇUJE OXID UHLIČITÝ A DOCHÁZÍ K ROZKLADU HYDROGENUHLIČITANU VÁPENATÉHO ZPĚT NA UHLIČITAN VÁPENATÝ

**KRAS JE OZNAČENÍ PRO SOUBOR TVARŮ A JEVŮ
VZNIKAJÍCÍ ČINNOSTÍ POVRCHOVÉ A PODZEMNÍ
VODY V KRAJINĚ, JEJÍŽ PODKLAD TVOŘÍ
VÁPENEC**

POVRCHOVÉ KRASOVÉ JEVY

ŠKRAPY

CHARAKTERISTICKÝ POVRCHOVÝ JEV
ZPŮSOBENÝ TEKOUČÍ VODOU

ZÁVRT

OKROUHLÁ SNÍŽENINA O PRŮMĚRU OD NĚKOLIKA METRŮ AŽ PO STOVKY METRŮ. JE SPOJENÁ S PODZEMNÍMI PROSTORAMI

PROPAST

PROPAST JE PŘÍRODNÍ DEPRESE NA ZEMSKÉM POVRCHU S PŘÍKRÝMI STĚNAMI. VZNIKÁ PROLOMENÍM KLENBY JESKYNĚ NEBO TEKTONICKOU ČINNOSTÍ

PODPOVRCHOVÉ KRASOVÉ JEVY

JESKYNĚ

JE PODZEMNÍ DUTINA VYTVOŘENÁ VYMÍLÁNÍM A
VYMÝVÁNÍM HORNINY OBVYKLE VÁPENCE
PODZEMNÍMI TOKY

JESKYNĚ

V JESKYNÍCH VZNIKAJÍ OPĚTOVNÝM VYSRÁŽENÍM
VÁPENCE Z VODY **SEKUNDÁRNÍ KRASOVÉ JEVY**

KRÁPNÍKY

PODLOUHLÝ VÝRUSTEK TVOŘENÝ VÁPENCEM
VZNIKAJÍCÍ NA STROPU JESKYNĚ NEBO NA DNĚ
JESKYNĚ

DRUHY KRÁPNÍKŮ

STALAKTIT

STALAGMIT

STALAGNÁT

KRÁPNÍKY - BRČKA

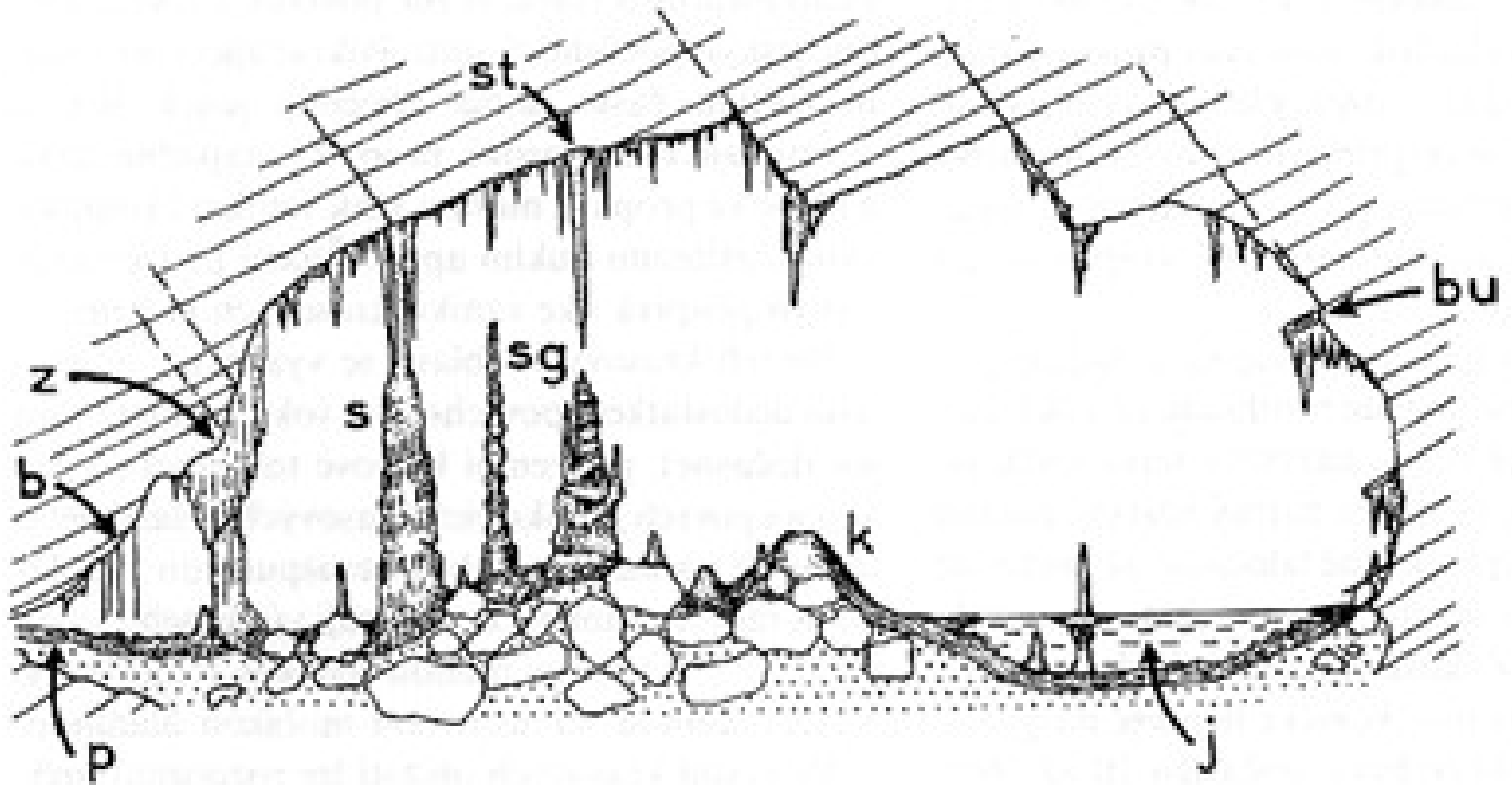
KRASOVÉ JEZÍRKO

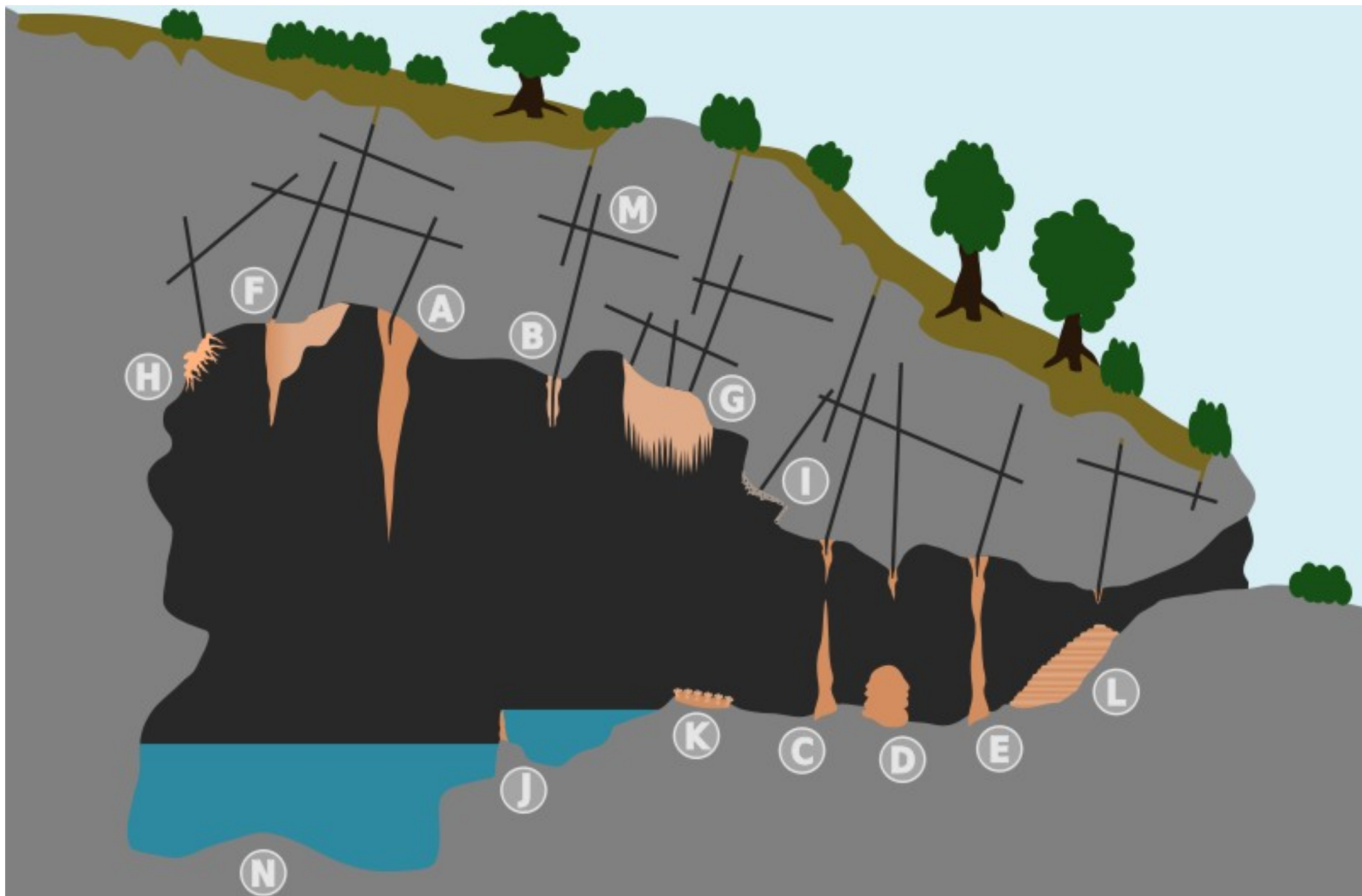
SINTROVÝ POVLAK

POPIŠ OBRÁZEK

POPIŠ OBRÁZEK

ZDROJE:

Prazak GNU http://commons.wikimedia.org/wiki/File:NPR_V%C3%BDv%C4%9Bry_Punkvy.jpg?uselang=cs

Martin Hlauka http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Zadielska_tiesnava.jpg

Ekočlen ShareAlike 2.5 <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:%C5%BDlebi%C4%8Di.jpg>

Tomík volné dílo <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Zavrt1.jpg?uselang=cs>

Hans – Peter Scholz Ulenspiegel GNU 1.2. http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Altes_Eisinger_Loch_01.JPG

Prazak GNU 1.2 http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jeskyn%C4%9B_Balcarka32.jpg

Volné dílo http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Large_very_white_stalagmite.jpg

Volné dílo http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Large_very_white_stalagmite.jpg

Prazak GNU 1.2 http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Punkevn%C3%AD_jeskyn%C4%9B39.jpg

Prazak gnu http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Punkevn%C3%AD_jeskyn%C4%9B20.jpg

Jan Petrasek geologická encyklopedie <http://www.geology.cz/aplikace/encyklopedie/term.pl?krapnik>

Samsong Unported 3.0 http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Przepa%C5%9B%C4%87_Macochy,_CZ.jpg

Chmee GNU 1.2 [http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Underground_of_Castle_Rab%C3%AD_\(6\).JPG](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Underground_of_Castle_Rab%C3%AD_(6).JPG)

Jojo GNU 1.2 http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Domica_Cave_20.jpg?uselang=cs

Pedro Sanchez GNU 1.2 <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Stalactite-drop.jpg>

Základní škola Žďár nad Sázavou, Palachova

2189/35, příspěvková organizace

Datum: 2.3.2013

Určeno: 9.ročník ZŠ

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Přírodopis

Tématický okruh: Zvětrávání

Téma: Krasové jevy

METODICKÝ LIST

DRUH MATERIÁLU: výuková prezentace

CÍL: prezentace je určena pro výuku tématu krasové jevy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY: žáci chápou chemismus zvětrávání vápence a vznik krasových jevů, rozeznávají základní útvary vzniklé rozpouštěním a opětovným vysrážením vápence

KLÍČOVÁ SLOVA: uhličitán vápenatý, hydrogenuhlíčan vápenatý, kras, škrap, závrt, propast, jeskyně, krápník, stalaktit, stalagmit, stalagnát, sintr, brčka

METODICKÉ POZNÁMKY: Učivo navazuje na chemii a vysvětluje chemismus vzniku krasových jevů. Je vhodné předvést reakci vápence s kyselou vodou – kyselinou uhličitou. Obrazový materiál pomáhá přiblížit reálně žákům útvary jak povrchové tak podzemní vzniklé reakcí oxidu uhličitého a vody s vápencem. Na závěr jsou dvě schémata jeskynních útvarů, které vyučující může použít k otestování získaných vědomostí.